

2022.

Демокртска странка

Градски одбор Београд

[УРБАНИ ИДЕНТИТЕТ БЕОГРАДА]

Урбанистичк политика Демократске странке за Београд

БЕДЕМ ЗА ПРАВО НА ГРАД

За : очување урбаног идентитета Београда, његовог изгледа и традиције заштиту његове културне баштине и природних ресурса
развој инфраструктурних пројеката и
стварање еколошки одрживог града и живота достојног његових грађана

Београд је постао град загађеног ваздуха, нерешених саобраћајних проблема, прескупих станова и социјалних неједнакости. Осим краткорочних и недовољних мера, не назире се дугорочни план да се ишта од тога заиста промени на боље.

За дугорочна решења ових проблема неопходне су стратешки и системски донете одлуке, кроз планове које доносиоци одлука и институције морају, уз укључивање јавности, да усвоје и потом спроведу.

У току је израда Генералног урбанистичког плана Београда за период од 2021. до 2041. године. Овај важан и свеобухватни план се израђује на сваких 20 година, а одређује смернице целокупног развоја града, од саобраћаја, преко распореда стамбених зона, слободних и зелених површина до изградње нове комуналне инфраструктуре и објеката.

О једном овако важном документу за наше животе нико од нас се не пита? Грађани Београда не знају ни да ли се овај план ради, ни који је његов садржај, нити ко је укључен у његову израду, чије приоритете и потребе прати, на које проблеме нуди решења. Знамо само да смо у потпуности искључени.

Такав однос мора да се промени!

Морамо заједно да одлучујемо какав ваздух ћемо да удишемо, у којим деловима града ћемо да станујемо а где да радимо, како ћемо и чиме да се превозимо, и да се за то и изборимо.

Начини за то постоје:

Партиципативни и транспарентни урбанизам - У ланцу одлучивања и усвајања урбанистичких планова неопходно је укључити ширу стручну јавност и грађане. У постојећем систему то је омогућено само формално, у фази раног јавног увида и јавног увида приликом усвајања планских докумената. Нажалост, најчешћи случај у пракси је да се на Комисији за планове прихватају примедбе у интересу Инвеститора, а одбацују захтеви грађана и удружења за

очување или унапређење њиховог непосредног окружења или чак и јавних простора од ширег значаја. Недостатак договора око јавног интереса и низак ниво транспарентности у урбаном планирању доводе до непоштовања и честог кршења законске регулативе. Зато је неопходно такав приступ урбанизму променити. Потребно је хитно преиспитати дозвољене урбанистичке параметре хоризонталне и поготово вертикалне регулације у Београду. Неопходно је обезбедити пуну партиципативност грађана у доношењу планова. За то је потребно да стручне службе припреме јасно и једноставно појашњење за грађане које су то промене које планови доносе, шта се руши а шта гради. О јавном увиду заинтересовани грађани треба да буду појединачно обавештени, уз месечне уплатнице Инфостана или на други директан начин.

Стручна јавност – Укључивање експерата из различитих области у планирање града, њихова професионална етика и аутономија, рад у интересу града и грађана, без притисака, страха и аутоцензуре морају бити предуслов за њихово веће ангажовање на свим нивоима јавног деловања.

Институције - Неопходно је вратити кредибилитет надлежним институцијама, а пре свега Урбанистичком заводу и Заводу за заштиту споменика културе града Београда, како више не би били само сервис власти. С друге стране мора бити јасна и њихова одговорност у доношењу одлука и транспарентности поступака. У случају неусаглашености са Законом и овлашћењима потребно је укључити и стручна тела надлежних Министарстава културе, грађевине и инфраструктуре која би требало да имају мериторну улогу у решавању проблема. Неопходно је да Институције и градска управа прекину са праксом спровођења налога политичара ради промовисања “успешне” и интензивне градње по Београду.

Корективни и контролни фактор - У телима која доносе одлуке попут Комисије за планове Скупштине града Београда, право гласа морају имати представници грађана и струковних удружења. У Скупштини града потребно је формирати одбор за заштиту културно историјских и амбијенталних целина града у чији би се рад заједно са одборницима укључила и удружења грађана. Значајно би било обновити и рад Поткомисије за обликовање која би имала мериторну улогу у одлучивању о величини и изгледу нових објеката, у деловима града од значаја за очување идентитета Београда.

Нулта толеранција за градњу или рушење без дозволе – Неопходно је хитно окончање свих поднетих предмета за озакоњење објеката, после чега неће бити толеранције за дивљу градњу и уништавање урбане инфраструктуре.

Издавање грађевинских дозвола – Потребно је обезбедити транспарентност у поступку добијања дозвола, омогућити директан контакт са доносиоцима одлука, убрзати и поједноставити процедуре, и то не само формално!

Грађевинска инспекција - Да би се вратио неопходни легитимитет урбанистичким плановима и грађењу искључиво након добијене грађевинске дозволе, неопходни су редовни контролни изласци грађевинске инспекције на сваки објекат за који је издата грађевинска дозвола. Не може се вршити контрола поштовања Закона само по основу пријаве грађана. Уколико се одступи од грађевинске дозволе, доноси се по хитној процедури решење о рушењу и ономогућава се добијање употребне дозволе за цео објекат до усаглашавања са дозволом. Ради боље и ефикасније контроле потребно је вратити надлежност грађевинске инспекције у складу са органом управе који издаје дозволу. За општинске дозволе надлежна је општинска инспекција. За непоштовање инспекцијских решења казнене мере морају бити убрзане И поштрене.

Неке од смерница у планирању града којима се треба руководити :

Очување урбаног идентитета - Није нам потребан другачији и потпуно промењен Београд. Потребан нам је очуван, одржаван и перспективан град! О изгледу града треба да одлучују надлежне институције и стручна јавност у синергији са грађанима Београда. Неопходно је да заштита културне баштине буде усмерена на валоризацију постојећих културно-историјских целина и објеката на бригу о њима, али и на очување њиховог окружења, визура и целокупног идентитета престонице. Хитно је да све надлежне институције припреме нову Студију високих објеката и јасно одреде зоне града у којима је дозвољена њихова изградња. У свим другим зонама она мора бити недвосмислено забрањена!

Идентитет Београда треба сачувати и по цену мањег профита!

Грађани Београда не желе гондолу. Не желе девастацију Калемегдана и археолошких слојева испод њега. Неће јарбол и преко њега поглед на Ушће. Не дају Ратно острво за изградњу фабрике воде, која постоји на Макишу где и треба да остане.

Пројекат „Београд на води” само је најдрастичнији пример погрешног процеса развоја Београда који се на скоро идентичан начин одвија широм Београда. Планирање стамбених насеља уз обале река и на водоизвориштима, гондола и јарбола у зони Београдске тврђаве и мостова у парковима, мора се хитно зауставити!

За „Београд на води” потребно је израдити санациони план којим би се исправило шта је могуће и уредило окружење доступно свим грађанима Београда И њиховим потребама.

Никада више нећемо дозволити да нам град уређују непознати аутори и инвеститори! Најбољи делови града се не поклањају. Продају се ако је то у интересу града И његових грађана који се о томе изјашњавају на локалним референдумима.

Изградња недостајуће инфраструктуре – вишак стамбених квадрата који нам остаје из наслеђених пројеката штетних по овај град морамо снабдети потребном инфраструктуром, канализационим колекторима и пречишћивачима, водом из неуништених водоизворишта, енергијом из нових извора, да не би дошло до колапса целог града.

Очување обала – Како би реке остале приступачне свима, у складу са утврђеним стратешким правцима развоја Београда неопходно је приступити анализи, а затим и ревизији програма појединачних планова који у свом обухвату имају београдске обале. Наше реке морају остати приступачне свима а садржаји уз њих планирани са циљем очувања природних ресурса којима Београд располаже. Природне целине уз реку заштити и сачувати од даље девастације. Бељарицу прогласити заштићеном природном целином, а у Бари Рева не планирати индустријску зону.

Зелена политика – Постојеће зелене површине се морају сачувати. Калемегдан, Ушће, Теразијска тераса морају остати сачувани као драгоцен ресурс зеленила у ужем центру града. Хитно је потребно ставити под заштиту Авалу, Кошутњак и друге валоризоване природне целине које још нису заштићене. Недопустиво је претварање зелених површина у грађевинско земљиште. План генералне регулације зелене инфраструктуре треба преиспитати и стриктно се придржавати мера за очување постојећих зелених површина уз обавезу формирања нових јавних зелених оаза и свих видова озелењавања градских простора. Измештањем главне железничке станице очекивали смо да ћемо добити нове озелењене површине а не само поплочане тргове И шуму солитера Београда на води. Потребно је да заједно дођемо до одговора на питање који пут води до еколошки одрживог града, који би се квалитетом јавних зелених простора ефикасно супротставио климатским променама, прекомерном загађењу и другим проблемима животне средине.

Ревитализација постојећег грађевинског фонда – Кроз планове за унапређење енергетске ефикасности дати подстицај за очување постојећих зграда и омогућити субвенционисање или кредитирање таквих пројеката.

Приликом градње нових стамбених објеката као и ревитализације постојећих, планирати соларне панеле на крововима и коришћење топлотних пумпи. Део профита Београдских електрана користити за развој обновљивих извора енергије. Планирати већу примену геотермалних сонди у рејону Авале и Борче и ветро генератора у деловима општине Палилула и Гроцка.

Равномерни развој града – у планирању Београда неопходно је предвидети недостајуће садржаје и инфраструктуру у приградским општинама и у складу са тим обезбедити средства у буџету града како би сви становници Београда имали равномерно побољшање услова живота.

Саобраћајни проблеми као неодвојиви сегмент урбанистичког планирања – пројекат Београдског метроа треба дати на ревизију стручњацима и институцијама од интергритета са адекватним и доказаним знањем и искуством. Будуће линије метроа треба да повезују делове града са највећим бројем становника и локације од виталног интереса за њих.

Приградска насеља неопходно је повезати железницом са трасама одвојеним од траса међуградских возова. Чекање Беовоза на пролазак међуградских возова, који имају предност, успорава И тиме обесмишља овај вид превоза.

Проблем паркирања у централним градским општинама решити изградњом планираних подземних гаража.

Загађење ваздуха од саобраћаја решити увођењем електричних аутобуса и постављањем већег броја пуњача за приватна електрична возила.

Коришћење бицикала и бициклистичких стаза треба да остане само као алтернативни вид превоза за суграђане који то желе а не као замена за друге видове превоза.